

דגם תשובות – בית, חינוך ומשפחה – שאלון לעולים חדשים, מס' 5374, חורף תשפ"ה

הערה למעריכים: הכתוב בסוגריים מרובעים אינו מחייב את הנבחנים.

פרק ראשון

על הנבחנים לענות על ארבע מן השאלות 1–5.

1. "טובים השניים מן האחד"

א. (1) התכונה – גומלת חסדים.

חשוב שלכלה של יצחק תהיה דווקא תכונה זו כדי שתהיה מתאימה ליצחק, שגדל במשפחה גומלת חסדים.

(2) בני המשפחה אמרו שצריך לקרוא לרבקה ולשאול אותה.

לומדים שנדרשת הסכמה של האישה.

(עמ' 15–16)

ב. (1) כדי שיהיה העולם מיושב (עמ' 23).

(2) בית שמאי – לאחר שנולדו שני זכרים. בית הלל – לאחר שנולדו זכר ונקבה (עמ' 25).

2. יצר ויצירה

א. – שאיש זה לא ידבר עם אישה זו מטוב ועד רע.

– שלא ידורו באותה שכונה.

– אם מוחזק כחשוד על העריות, ראוי לגעור בו ולאיים עליו בנידוי.

[הערה למעריכים: על התלמידים לכתוב שתי הוראות.]

(עמ' 47–48)

ב. (1) כי בשעת מלחמה יש חשש גדול יותר להתרופפות מוסרית וערכית.

(2) לא לנבל את הפה, ובמיוחד במסגרת מעורבת של נשים וגברים.

(עמ' 48)

ג. דיבור מכובד; הימנעות מקלות ראש; הימנעות מתנועות בעלות רמיזה מינית; הימנעות מחיבוק, נישוק ונגיעה; הימנעות מהסתכלות לשם הנאה; כבוד לאחר ואי-פגיעה בו; לא להשפיל ולא להטריד (עמ' 49).

[הערה למעריכים: על התלמידים לציין שתי הוראות.]

3. קידושין ונישואין

א. – כדי לא לבייש את מי שאינו יודע לברך.

– חשש שהחתן לא יתכוון כראוי בברכה בשל טרדתו.

(עמ' 72)

ב. – כדי שתהיה מזכרת בידה תמיד.

– כי הטבעת היא עגולה ואין לה סוף, וכך הברית בין האיש לאישה היא ברית עולם ואין לה סוף.

(עמ' 73–74)

ג. דעות למעשה הנקרא "חופה":

– החתן מביא את הכלה לחדר המיועד לחתן ולכלה [אנ: לביתו] [לשם נישואין].

– החתן מכסה את הכלה בהינומה.

[לקבל: פריסת סודר על ראש החתן והכלה בשעת הברכה.]

[הערה למעריכים: על התלמידים לכתוב שתי דעות.]

(עמ' 77)

4. בניית הבית

- א. (1) קשר טוב בין בני זוג.
(2) החושך יוצר אווירה קודרת; בשל החושך עלולות להתעורר מריבות בבית; הדלקת הנרות ממלאת את הבית אור ושמחה.
(עמ' 101–102)
- ב. אם אדם זכה – אשתו עוזרת לו, ואם הוא לא זכה – אשתו פועלת נגדו (עמ' 101).
- ג. (1) לגרום לאשתו צער.
(2) כי היא עלולה לבכות בנקל ["מתוך שדמעתה מצויה"] אָן: כי היא רגישה יותר ובקלות אפשר לגרום לה צער.
(עמ' 102)

5. גירושין; ייבום וחליצה

- א. (1) יש מצבים שבהם בית הדין מכריח בעל סרבן לתת גט עד שהוא אומר שהוא מסכים.
(2) אם הנישואים אסורים על פי ההלכה (כגון כוהן הנשוי לגרושה); אם הבעל חולה במחלה מסוכנת ומדבקת; אם הבעל עקר; אם הבעל אינו מפרנס; אם הבעל אינו מוכן לחיות חיי אישות עם אשתו; אם הבעל נואף ובוגד; אם הבעל נטש את משפחתו; אם הבעל מתעלל פיזית או נפשית באשתו.
[הערה למעריכים: על התלמידים לכתוב שני מצבים.]
(עמ' 155)
- ב. (1) כאשר אח נשוי מת ולא השאיר אחריו ילדים.
(2) חליצה ולא ייבום.
(עמ' 158)

פרק שני

על הנבחנים לענות על שלוש מן השאלות 6–10.

6. מחויבויות שבין איש לאשתו

- א.** – האישה זכאית לרמת המזונות שהאיש מרשה לעצמו.
– האישה זכאית לחיות ברמת החיים שהורגלה בה לפני נישואיה.
(עמ' 87)
- ב.** (1) מאתיים זוז לבתולה [מאה זוז לאלמנה או גרושה].
(2) סכום זה נקבע כדי לדאוג לכלכלת האישה במשך שנה [וגם בעל עני יוכל לעמוד בסכום זה].
(עמ' 92)

7. מצוות עונה

- א.** (1) חיי אישות בין איש לאשתו.
(2) אם התורה מחייבת את האדון במצוות עונה כלפי אמתו – על אחת כמה וכמה שחובה זו מוטלת על איש שנשא אישה באופן רגיל.
(עמ' 118)
- ב.** אצל בעלי חיים אין קשר מחייב בין זכר לנקבה. בני אדם מתקשרים זה לזה על ידי נישואין, והקשר שביניהם ממשיך ומחייב (גם אחרי הביאה) (עמ' 120).
- ג.** גילויי חיבה בין בני זוג צריכים להיות בינם לבין עצמם. החצנת הקשר האינטימי ביניהם מוזילה אותו ומפחיתה את ערכו ואת עוצמתו (עמ' 121).

8. טומאה וטהרה

- א.** (1) חיבוק, נישוק וכל מגע פיזי.
[הערה למעריכים: על התלמידים לכתוב דוגמה אחת].
- (2) בתקופות האלה יש לבני הזוג הזדמנות לחוות רובד אחר של מערכת יחסים שהוא מעבר לקשר הפיזי, לתת מקום לנפרדות של כל אחד מבני הזוג, הזדמנות לפתח ולרענן את הקשר הנפשי והזוגי.
(עמ' 129–130)
- ב.** בני הזוג עלולים להקל במקום של איסור. אין בני הזוג עלולים לאסור על עצמם דברים מיותרים [שיצמצמו את ימי הטהרה ויפגעו בזוגיות שלהם] (עמ' 140).

9. כיסוי ראש

- א.** (1) "דת משה" – צו התורה. על פי "דת משה", נדרש כיסוי ראש מסוים [כגון כובע קטן, מטפחת צרה ומטפחת רשת].
(2) "דת יהודית" – צו שמקורו בדברי חכמים. על פי "דת יהודית", נדרש כיסוי ראש מלא.
(עמ' 143–144)
- ב.** הרב משה פיינשטיין הקל להוציא הוצאה חלקית (שתי אצבעות) של שער הראש (עמ' 145).

10. שאלות קצרות

- על הנבחנים לענות על שניים מן הסעיפים א–ג.
- א.** שני התנאים הם: מניין אנשים ו"פנים חדשות" – [אדם שלא היה נוכח בחתונה או בסעודת "שבע ברכות" של אותו זוג] (עמ' 79).
- ב.** "שבעה נקיים" – שבעה ימים רצופים שבהם האישה נקייה ממראות דמים.
בימים אלה האישה צריכה לבדוק את עצמה [פעמיים ביום] כדי לוודא שאין לה דימום.
(עמ' 133–134)
- ג.** "היתר מאה רבנים" – היתר לבעל לשאת אישה שנייה במקרים קיצוניים כאשר האישה מסרבת לקבל גט (עמ' 155).

פרק שלישי

על הנבחרים לענות על שלוש מן השאלות 11 – 15.

11. מחויבויות שבין איש לאשתו

- א.** – האישה זכאית לרמת המזונות שהאיש מרשה לעצמו.
– האישה זכאית לחיות ברמת החיים שהורגלה בה לפני נישואיה.
(עמ' 87)
- ב.** (1) מאתיים זוז לבתולה [מאה זוז לאלמנה או גרושה].
(2) סכום זה נקבע כדי לדאוג לכלכלת האישה במשך שנה [וגם בעל עני יוכל לעמוד בסכום זה].
(עמ' 92)

12. התנהלותה של משפחה

- א.** התמסרות לעבודה ציבורית עלולה לפגוע במשפחה הפרטית. לכן נדרשת הסכמה ותמיכה של בן הזוג ובעזרתה אפשר למלא את המשימה (עמ' 184).
- ב.** (1) לקבוע זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה. א: צריך לקבוע זמן קבוע ללימוד תורה שלא יעבירו אף אם הוא סבור להרוויח הרבה.
(2) קישור וחיבור לתורה ורצון משותף להתקדם ולהתפתח בתורה ובמצוות הם הכוחות המניעים ומחיים את המשפחה. א: לימוד תורה במסגרת המשפחה מציב את התורה ואת ערכיה במרכז הבית.
(3) כי הן חייבות ללמוד הלכות השייכות להן.
(עמ' 186 – 187)

13. קרבה בין האיש לאישה

- א.** (1) חיי אישות בין איש לאשתו.
(2) אם התורה מחייבת את האדון במצוות עונה כלפי אמתו – על אחת כמה וכמה שחובה זו מוטלת על איש שנשא אישה באופן רגיל.
(עמ' 198)
- ב.** אצל בעלי חיים אין קשר מחייב בין זכר לנקבה. בני אדם מתקשרים זה לזה על ידי נישואין, והקשר שביניהם ממשיך ומחייב (גם אחרי הביאה) (עמ' 200).
- ג.** גילויי חיבה בין בני זוג צריכים להיות בינם לבין עצמם. החצנת הקשר האינטימי ביניהם מוזילה אותו ומפחיתה את ערכו ואת עוצמתו (עמ' 201).

14. סוגה בשושנים – קרבה וריחוק בחיי הזוגיות

- א.** (1) חיבוק, נישוק וכל מגע פיזי.
[הערה למעריכים: על התלמידים לכתוב דוגמה אחת.]
(2) בתקופות האלה יש לבני הזוג הזדמנות לחוות רובד אחר של מערכת יחסים שהוא מעבר לקשר הפיזי, לתת מקום לנפרדות של כל אחד מבני הזוג, הזדמנות לפתח ולרענן את הקשר הנפשי והזוגי.
(עמ' 208 – 209)
- ב.** בני הזוג עלולים להקל במקום של איסור. א: בני הזוג עלולים לאסור על עצמם דברים מיותרים [שיצמצמו את ימי הטהרה ויפגעו בזוגיות שלהם] (עמ' 216).

15. שאלות קצרות

על הנבחרים לענות על שניים מן הסעיפים א-ג.

א. שני התנאים הם: מניין אנשים ו"פנים חדשות" – אדם שלא היה נוכח בחתונה או בסעודת "שבע ברכות" של אותו זוג (עמ' 79).

ב. "היתר מאה רבנים" – היתר לבעל לשאת אישה שנייה במקרים קיצוניים כאשר האישה מסרבת לקבל גט (עמ' 155).

ג. "הפסק טהרה" – בדיקה שהאישה בודקת את עצמה בסיום המחזור החודשי כדי לוודא שהדם פסק.

"שבעה נקיים" – שבעה ימים רצופים שבהם האישה נקייה ממראות דמים.

(עמ' 212)